

Praktikum pozorovania

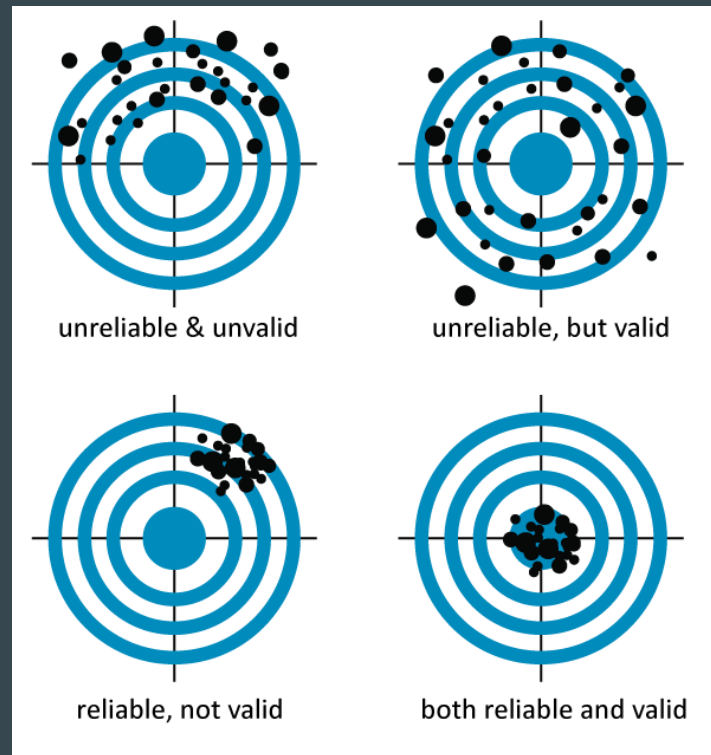

Ako pozorujeme alias metodologický rýchlokurz geniality

Základné pojmy

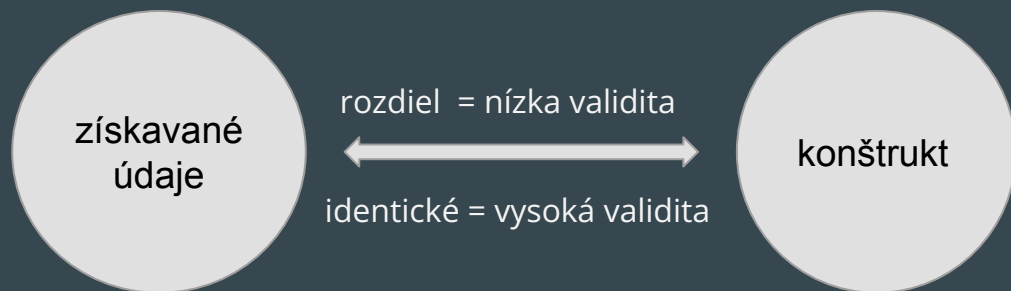
- objektivita = nezaujatosť
- validita = platnosť
- reliabilita = spoľahlivosť

“Objectivity is a judgement based on observable phenomena and uninfluenced by emotions or personal prejudices.”

Validita

spája sa s otázkou, či získavané údaje z pozorovania zodpovedajú pojmom alebo konštruktom, ktoré boli cieľom pozorovania, respektíve, či získavame informácie o tých javoch, o ktorých predpokladáme

Chyby objektivity

- *Chyby na strane pozorovateľa: chyba presnosti, zhovievavosti, prísnosti, chyba centrálnej tendencie, efekt prvého dojmu, logická chyba,....*
- **Metodologické chyby:**
 - chyba triedenia
 - zovšeobecňovanie unikátneho prípadu (zovšeobecňovanie na základe kazuistiky)
 - nereprezentatívnosť pozorovanej vzorky pre zovšeobecňovanie záverov (hlavne pri výskume)
 - **chyby pri zaznamenávaní pozorovania**
 - **zvolený nevhodný typ pozorovania**

“Pozorovateľ nemôže sám zabezpečiť uspokojivý stupeň spoľahlivosti, stálosť, internú konzistentnosť ani presnosť pozorovania. Narušenie týchto aspektov môžu spôsobiť situačné faktory, pozorované osoby, typ pozorovaného správania, osoba pozorovateľa a použitá schéma pozorovania.”

(Maršalová, Mikšík, 1990)

Pre zvýšenie objektivity pozorovania - plán pozorovania

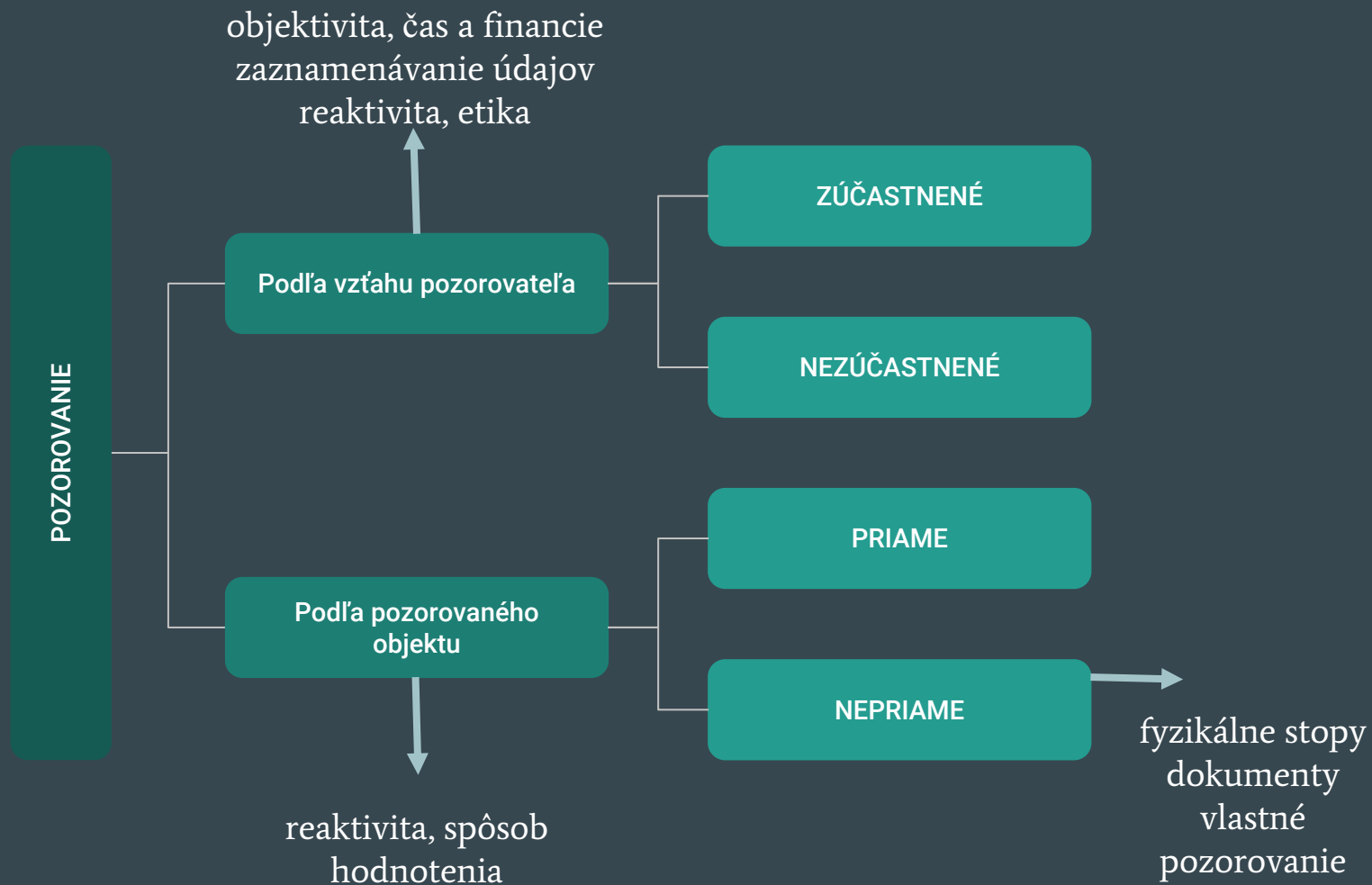
- súpis pravidiel platných pre každého pozorovateľa (ktoré kategórie správania pozorujeme, v akom čase pozorujeme, ako si pozorovanie zaznamenávame)
- prispôsobuje sa zákazke pozorovania
- povaha riešeného problému a druh predpokladanej analýzy určuje úroveň standardizovanosti

Nácvik pozorovateľa a poučenie

- popis situácie
- popis účastníkov
- formy správania a ich charakteristiky
- priebežné udalosti prichádzajúce do úvahy
- čo bude hlavným predmetom pozorovania
- aké sú požiadavky na pozorovateľa
- akých chýb sa má vyvarovať
- zoznámenie sa s kategóriami pozorovania, ich operacionálnej a konceptuálnej definície

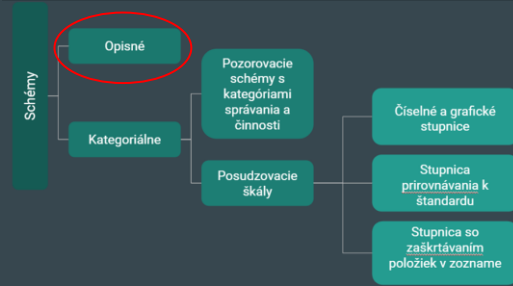
reaktivita pozorovateľa - ak si pozorovateľ uvedomuje, že je pod kontrolou, jeho výkon sa zlepšuje

Schémy pozorovania = spôsoby zaznamenávania údajov

Opisné

- + súvisle sa pozorujú prebiehajúce deje v stanovenom časovom intervale
- + zachytenie prostredia a situácie
- komplexnosť situácie
- náročnosť na pamäť a pozornosť

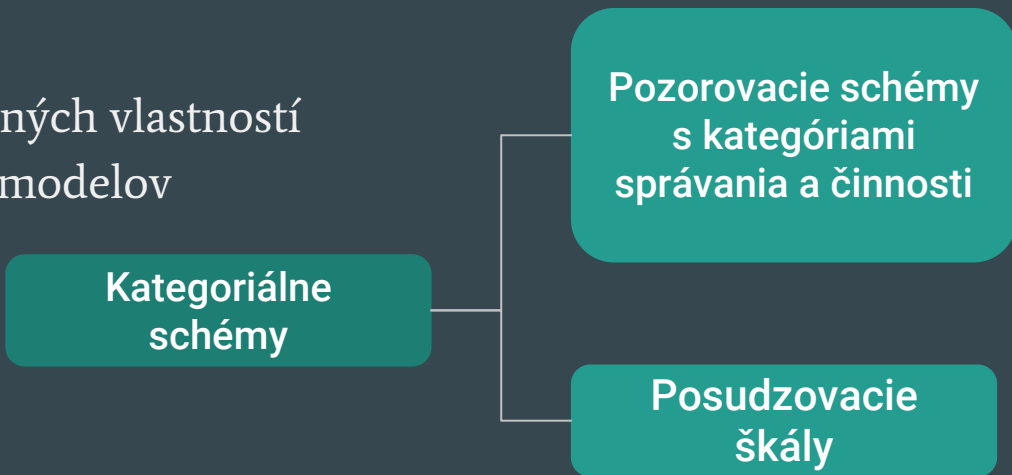
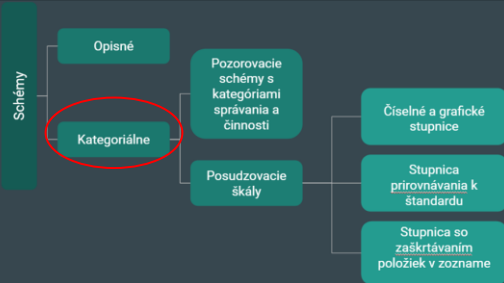
Kedy použiť opisné schémy:

1. ohniskom je jedna alebo málo osôb v interakcii so sociálnym prostredím
2. je možnosť osobu alebo osoby pozorovať na viac sedení v rôznych situáciách

Kategoriálne

- + selektívnosť
- + jednoduchšie na pozorovanie
- + časové vzorky

- selektívnosť
- pamätať si modely pozorovaných vlastností
- riziko zlej operacionalizácie modelov

Pozorovacie schémy s kategóriami správania a činnosti

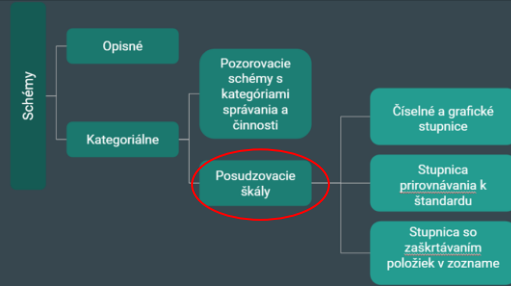
- + súlad medzi pozorovateľmi - vysoká spoľahlivosť a objektivita
- + obmedzený subjektívny faktor

- operacionalizácia

- Kompetenčný model
- Záznamový arch

Posudzovacie škály

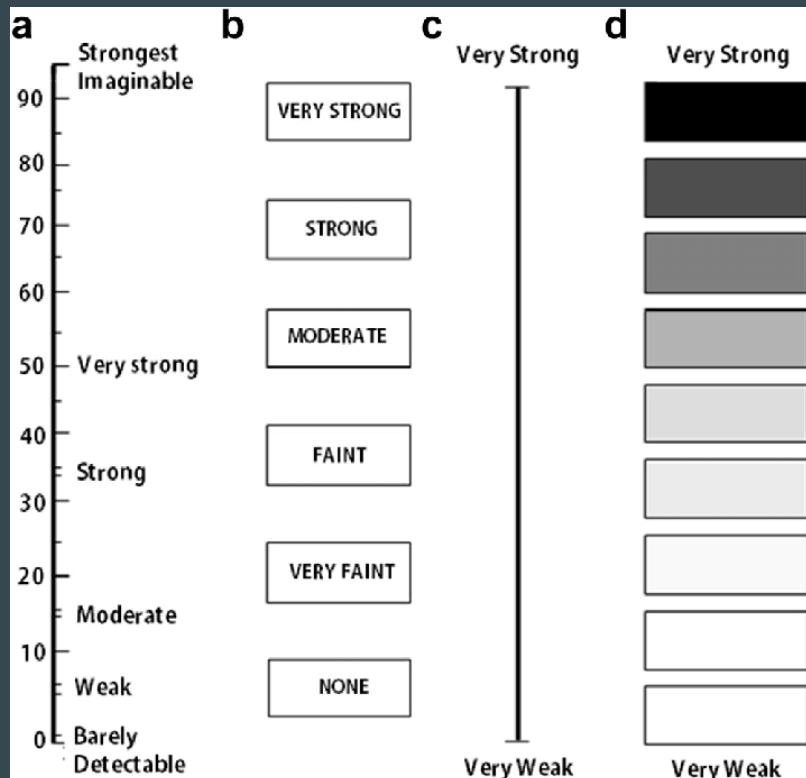
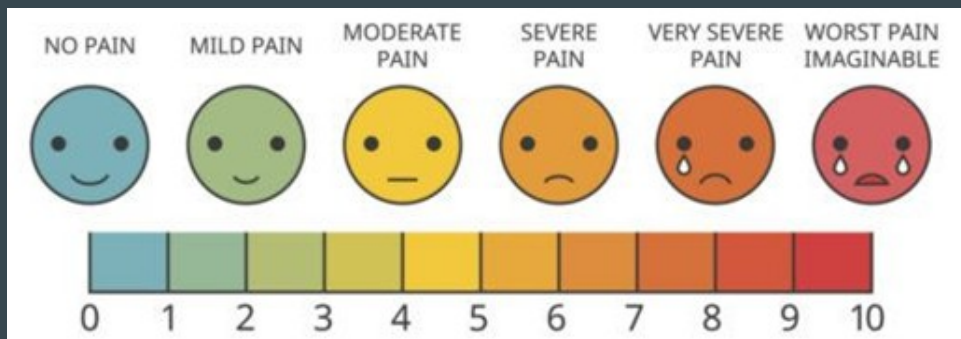
- + štruktúrovanosť
- + overené psychometrické parametre
- vyžadujú väčší stupeň kognitívnej aktivity pozorovateľa
- vyžadujú určenie relatívnej kvantity alebo intenzitu pozorovanej vlastnosti
- sú viazané na dlhší čas pozorovania
- predpokladajú náročnejšiu prípravu pozorovateľa

Strongly Disagree	Disagree	Undecided	Agree	Strongly Agree
1	2	3	4	5

Číselné a grafické stupnice

- Numerické, Verbálne, Vizuálne
- vyznačené stupne intenzity
- bipolárne škály - kontinuita
- likertova škála
- nulová hodnota
- záporné čísla

Stupnica prirovnávania k štandardu

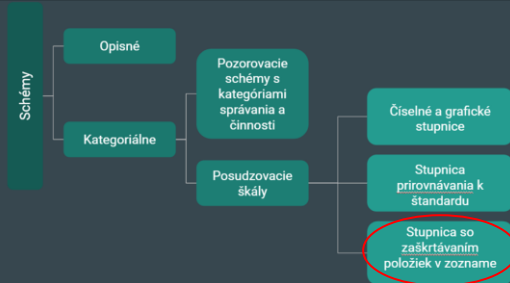
- + vhodné na hodnotenie skupín a organizácií
- + identický štandard pozorovateľa voči pozorovaným osobám
- náročnejšie na úsudok pozorovateľa
- predvýskum na určenie štandardnej hodnoty
-

Stupnica so zaškrtaváním položiek v zozname

- náročná príprava
- vysoké nároky na pozorovateľa
- subjektivita
- osobnosť
- výber do zamestnania

Courteous	Impolite
Determined	Unsure
Friendly	Unfriendly
Hard-working	Lazy
Humble	Proud
Generous	Selfish
Punctual	Late
Respectful	Rude
Brave	Coward
Loyal	Rebellious
Perseveres	Gives up easily
Considerate	Inconsiderate
Honest	Dishonest
Kind	Mean
Sincere	Insincere

1. Opisné pozorovanie

video

Vonkajšie a pohybové znaky

Forma verbálneho prejavu

Obsah verbálneho prejavu

2. Číselná stupnica - nakoľko súhlasíte s nasledujúcimi výroky?

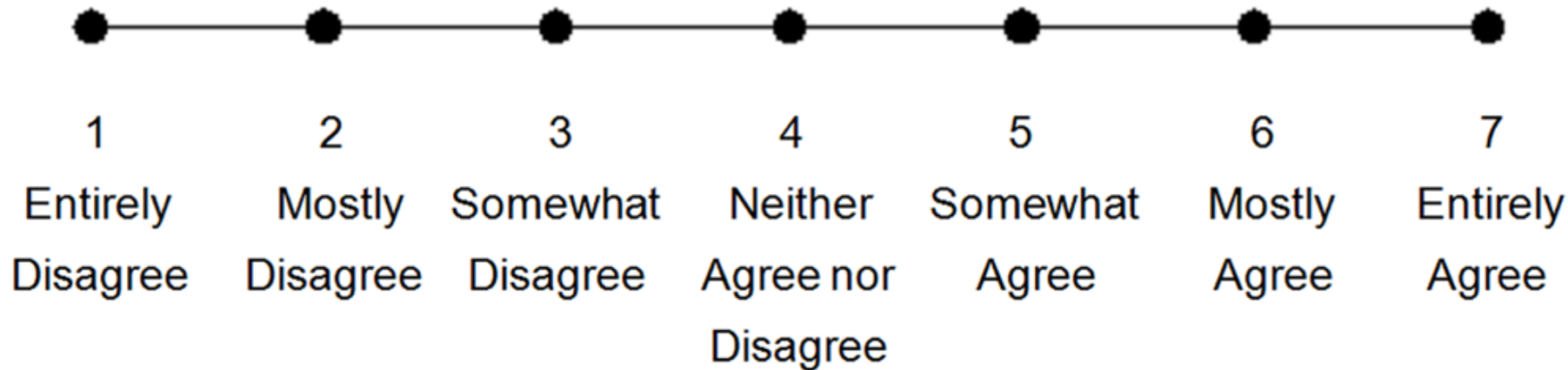
Nechal by som ho aby moju firmu prezentoval a obhajoval.

Verím mu.

Je mi sympatický.

Je charizmatický.

[video](#)

3. Zaškrtávanie položiek v zozname

[video](#)

citlivá	důveryhodná	krutá
tvrdohlavá	kritická	manipulativní
ctižádostivá	naivní	skromná
hrdá	konzervativní	zdvořilá
statečná	neopatrná	líná

Zdroje obrázkov

https://www.researchgate.net/profile/Kristoffer_Barfod/publication/262230849/figure/fig7/AS:392490499756046@1470588435611/Diagram-showing-the-difference-between-validity-and-reliability-modified-from-Nevit.png

<https://gostoree.com/wp-content/uploads/2018/12/1-2.jpg>

https://www.researchgate.net/profile/Adam_Reich/publication/51880290/figure/fig1/AS:312688937848832@1451562260340/Assessment-scales-visual-analogue-scale-VAS-numerical-rating-scale-NRS-and-verbal.png

<https://www.researchgate.net/publication/326036262/figure/fig1/AS:651723299356672@1532394351306/Examples-of-four-types-of-rating-scales-From-left-to-right-a-a-labeled-magnitude.png>

<https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn%3AANd9GcR3ZPeC2wSzcp9cf2NbZme6tbFqQgCTBNeVsT1pmlmfnrALwfM>

https://huddle.uwmedicine.org/sites/huddle/files/styles/large/public/article-images/2020-06/800x436_UW%20Stress%20Scale%20V2.jpg?itok=JXCFMd4K

<https://i.pinimg.com/originals/8d/bb/0c/8dbb0c28eb49ab48294dfce089d6435c.jpg>

https://s.yimg.com/ny/api/res/1.2/wB_s840b.lCtKp.Tpdhj_g--

[~A/YXBwaWQ9aGlnaGxhbmRlcjtzbt0xO3c9NjQwO2g9MjEz/https://media.zenfs.com/en-US/the_mighty_beauty_225/79076a9881b0b8581aca35426874ebc4](https://media.zenfs.com/en-US/the_mighty_beauty_225/79076a9881b0b8581aca35426874ebc4)

<https://cdn2.hubspot.net/hubfs/516278/Performance%20review%20rating%20scale.png?width=600&name=Performance%20review%20rating%20scale.png>

<https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn%3AANd9GcTK0fDZD2TOwDcE4ivibNyyQ1cvxYzxagU0Ew&usqp=CAU>

<https://ejop.psychopen.eu/public/journals/1/images/articles/ejop.v9i1.508/ejop.v9i1.508-fa1.png>